

Zero Covid Sverige – för en solidarisk pandemihantering

Solidarisk nedstängning – nu! Den pågående pandemin kräver expertis inom epidemiologi och virologi men också socialpolitik. Framförallt krävs en demokratisk debatt. Vi är en växande grupp som kräver kraftfulla åtgärder inom pandemihanteringen. Vår kritik av regeringens linje skiljer sig klart från högerens: för att kunna bekämpa pandemin effektivt måste vi ansluta oss till de internationella politiska grupper som arbetar med att formulera en *icke-auktoritär och solidarisk smittskyddsstrategi med globalt perspektiv*.

Sveriges strategi har misslyckats. Medan unga och friska har kunnat cirkulera i samhället under pandemin, så finns det inget slut i sikte för den isolering som riskgrupper påtvingats för att överleva. Eftersom Folkhälsomyndigheten under ett års tid har ignorerat internationell forskningskonsensus rörande munskydd, luftburen smitta och asymtomatisk smittspridning, har otillräcklig och även direkt felaktig information gått ut till allmänheten. Nu befinner vi oss i ett kritiskt skede. Vi har dagligen höga dödstal och många behöver intensivvård eller blir långtidssjuka. Svensk sjukvård är överbelastad och vårdskulden växer. De senaste mutationerna av coronaviruset sprider sig i allt högre hastighet, vilket leder till ännu fler mutationer. De åtgärder som hittills har genomförts av den svenska regeringen räcker inte: de förlänger pandemin istället för att kväsa den och det äventyrar våra liv. Den nedstängning som i dessa dagar planeras hade varit nödvändig för ett år sedan. I nuläget är den otillräcklig, vi behöver en omfattande nedstängning med tydliga mål istället för panikreaktioner och kortsiktiga perspektiv.

Att kräva en effektiv pandemihantering bör vara hela vänsterns sak. Marginaliserade grupper är starkt överrepresenterade bland pandemins offer: människor med normbrytande funktion, äldre, riskgrupper, rasifierade och låginkomsttagare. Lågavlönade arbetare i kontaktnära yrken har under lång tid inte haft tillgång till skyddsutrustning och behovet har nedtonats – trots att det är bevisat att viruset är luftburet. Den nyliberala nedmonteringen av välfärden under de senaste årtiondena gör att riskgrupperna nu är dubbelt utsatta. Mot en sådan bakgrund innebär uppmaningar till "frivilliga åtgärder" i praktiken en brutal inskränkning av rättigheten till frihet, liv och hälsa för dessa människor. Vi vill formulera en solidarisk zero covid-strategi och samarbeta internationellt i alla de sociala, ekonomiska och politiska frågor som blivit akuta till följd av pandemin.

Vi måste nå en nivå där varje enskild infektion kan spåras och alla smittkedjor kan brytas. Flera länder har visat att en elimineringstrategi är genomförbar, men Europa har vägrat att lyssna. Enbart vaccinationer kommer inte räcka mot det muterade viruset. Vår kampanj tar avstamp ur den [internationella uppmaningen från forskare den 19 december 2020](#), som kräver ett europeiskt samarbete för en snabb, kraftfull och långsiktig minskning av SARS-CoV-2-infektioner. Vi tar även stöd av uttalandet från de 29 företrädare för *Vetenskapsforum covid-19* som i DN den 18 februari framhävde att en eliminering av detta virus inte bara är möjligt utan också nödvändigt.

Vi är övertygade om att ett slut på spridningen av SARS-CoV-2-viruset bara kan lyckas om alla åtgärder planeras i social solidaritet. Vi kräver:

1. En solidarisk nollvision: målet är att minska infektioner till noll. För att undvika en ping-pong-effekt mellan länder och regioner, måste alla europeiska länder agera snabbt, parallellt och i solidaritet. När detta mål har uppnåtts kan begränsningarna tas bort under kontrollerade former. Detta mål måste upprätthållas med en kontrollstrategi, och lokala utbrott måste begränsas omedelbart. Vi behöver planering både på kort och lång sikt,

både nationellt och på regional nivå: testning, spårning och vaccinationsstrategier, skydd av högriskgrupper och stöd till dem som särskilt drabbats av pandemin.

För att nå detta mål behöver vi munskyddsplikt i alla inomhusmiljöer där medlemmar från flera hushåll möts samt en nedstängning tills alla smittkedjor kan spåras. En sådan nedstängning innebär att vi begränsar våra direktkontakter till ett minimum - inklusive våra kontakter på jobbet. Åtgärder är inte effektiva om de inte omfattar arbetslivet; vi måste alltså stänga de delar av ekonomin som inte brådskande behövs för samhället. Det är viktigt att alla anställda är delaktiga och samarbetar. Vi uppmanar också fackföreningar och arbetsmiljöombud att ta ställning för arbetarnas hälsa, att stödja deras arbete för att organisera den nödvändiga stora kollektiva pausen.

2. Ingen ska lämnas utanför. Människor kan bara stanna hemma om de är i en ekonomiskt stabil position. Ett omfattande stödpaket för alla behövs. Människor som särskilt drabbas av nedstängningen måste ges specifik stöd: låginkomsttagare, människor som är trångbodda, lever i våldsamma relationer, samt asylsökande, papperslösa och hemlösa. Alla måste erbjudas möjlighet till fysisk distans. Resurser finns för detta. Människor som arbetar inom samhällsviktiga verksamheter som t.ex. vården kommer att behöva barnomsorg och skola under nedstängningen. I övrigt bör utbildning i alla åldersgrupper ske genom onlineundervisning, eller i små grupper för de som har särskilda behov.

3. Utbyggnad av den sociala hälsoinfrastrukturen. Hela vård- och omsorgssektorn måste få utökade resurser omedelbart samt långsiktigt. Fler människor måste utbildas och anställas som smittspårare. Smittspårning kan aldrig läggas på enskilda individer och den måste alltid följas av betald isolering under de 14 dagar som WHO rekommenderar. Lönerna för vårdanställda måste höjas. Vinstintressen inom hälso- och vårdsektorn äventyrar vår rätt till god och garanterad vård och omsorg. I pandemin har den offentliga vården fått dra det största lasset med att vårda de allra sjukaste, medan de privatas insatser byggd på frivillighet. Vi kräver därför ett återkallande av privatiseringar inom vården och omsorgen och ett stopp för varsel och besparingar. Sjukvårdssystemet bör utgå från vårdbehov och inte från New Public Management.

4. Alla har rätt till vaccin. En global pandemi kan endast besestras globalt; så länge smittan finns kvar i något land går ingen säker. WHO uppmanar till massivt utökad och solidarisk finansiering och fördelning av vaccin genom COVAX. Det är vårt ansvar att kräva att den rika världen delar med sig. Vaccin har tagits fram i samarbete och produceras med stöd av offentliga medel och måste ovillkorligen tillhöra hela mänskligheten. Patenten för de existerande läkemedlen och vaccinen [måste hävas omedelbart](#) så att länder som saknar tillgång kan ta fram billigare generiska varianter.

5. Finansiering i solidaritet. Dessa åtgärder kostar mycket pengar. En global pandemi kräver en global strategi. Europeiska länder har samlat enorma rikedomar som få får ta del av. Med dessa pengar kan nödvändiga åtgärder mot smittspridningen finansieras utan att påverka framtida pensioner. Vi kräver införandet av en paneuropeisk solidaritetsskatt på stora förmögenheter, företagsvinster, finansiella transaktioner och de högsta inkomsterna. Vi vill övervinna den politiska förslamningen som präglar Sveriges hantering av pandemin. Vi vill skydda våra liv mot kortsiktiga vinstintressen och samarbeta internationellt för den solidaritet som en zero covid-strategi kräver. I Sverige har vi ett särskilt stort internationellt ansvar eftersom vår folkhälsomyndighet tidigt under pandemin marknadsförde rena spekulationer kring uppnådd immunitetsnivå och dess eventuellt skyddande tröskelvärde även till andra länder.

Det finns ingen motsättning mellan att effektivt bekämpa pandemin och att värna om demokratiska rättigheter. En selektiv demokrati som inte värnar om hela befolkningens välmående och överlevnad är värdelös och cynisk. Och en pandemibekämpning utan demokrati leder till auktoritära styrformer. Att värna om båda är nyckeln till en zero covid-strategi i solidaritet.

Kontakt: info@zerocovid.se

Referenser

- <https://zero-covid.org>
- <https://www.endcoronavirus.org>
- <https://vetcov19.se>
- <https://www.containcovid-pan.eu>
- <https://you.wemove.eu/campaigns/europe-a-patient-EN>
- <https://morningstaronline.co.uk/article/join-us-build-broad-zero-covid-coalition>
- <https://www.solidaire.org/articles/campagne-zero-covid-le-virus-ne-s-arrete-pas-aux-portes-des-bureaux-et-des-entreprises>
- <https://zerocovidalliance.org/partners>
- <https://feministisktperspektiv.se/2020/05/13/skydda-utsatta-grupper-nu/>